

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Vybrané pojmy z italského hudebního názvosloví (výklad)

Číslo projektu	CZ.1.07/1.5.00/34.0950
Kódování materiálu	vy_32_INOVACE_mix1_evh07
Označení materiálu	evh07_italsky_vyklad.doc
Název školy	Gymnázium Kladno
Autor	MgA. Petr Kuna
Anotace	Výukový text, který studentům předkládá italské výrazy nejčastěji používané pro označení tempa, dynamiky a výrazu hudebního díla. Text je strukturován formou slovníčku a vysvětluje základní pojmy.
Předmět	EVH – Estetická výchova hudební
Tematická oblast	Hudební teorie – italské hudební názvosloví
Téma	Dynamika, tempo, výraz
Očekávané výstupy	Žák rozumí italským pojmům označujícím dynamiku, tempo a hudební výraz. Dovede vysvětlit smysl dynamiky, tempa a výrazu. Orientuje se v názvech jednotlivých hudebních vět konkrétní skladby.
Klíčová slova	italské hudební názvosloví
Druh učebního materiálu	výukový text
Ročník	1.
Cílová skupina	nižší stupeň osmiletého gymnázia
Ověřeno	12.4.2013, O1
Pokud není uvedeno jinak, uvedený materiál je z vlastních zdrojů autora	

Metodický pokyn:

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Vybrané pojmy z italského hudebního názvosloví (výklad)

Tempo

- Slovo tempo označuje **rychlost**, jakou má být daná hudba interpretována.
- Obvykle je tempo nazváno v italštině, méně obvykle jazykem národním (např. u některých německých autorů) a v určitých případech je vyjádřeno zcela konkrétně pomocí „**metronomu**“.
- Je-li tempo skladby uvedeno číselně pro metronom, udává počet **úderů metronomu za 1 minutu**.
- V notách se tempo uvádí obvykle na začátku určitého tempového úseku **nad notovou osnovu**.
- Následně je tempo seřazeno od nejpomalejšího k nejrychlejšímu.

Pomalá tempa

Grave	=	těžce, vážně
Largo	=	široce
Lento	=	táhle
Adagio	=	velmi pomalu

Mírná tempa

Andante	=	zvolna, krokem
Andantino	=	poněkud rychleji než andante
Sostenuto	=	zdrženlivě
Maestoso	=	vznešeně, důstojně
Moderato	=	mírně
Allegretto	=	mírně rychle

Rychlá tempa

Allegro	=	rychle, vesele
Vivace, vivo	=	živě

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Presto = rychle, úprkem

Prestissimo = co nejrychleji

Postupné změny

Accelerando = postupně zrychlovat

Ritardando, rit. = postupně zpomalovat

Diminuendo = zpomalovat a zároveň zeslabovat

Doplňující výrazy

Simile = podobně

Molto = velmi

Piu = více

Un poco = poněkud

Dynamika

- slovo dynamika znamená **sílu** zvuku
- Tento pojem je **relativní**. Nelze určit přesnou míru síly zvuku pro danou úroveň označení dynamiky. Velmi často se stává, že ač mají např. v komorní hudbě všichni hráči předepsánu jednu dynamiku (např. „*p*“), nástroj, ve kterém se momentálně nachází důležitější hudební motiv, bude hrát poněkud silněji (např. „*mf*“).
- dynamika velmi silně ovlivňuje pocity vnímané posluchačem
- Základní dynamika má 3 úrovně: **piano (*pp*)**, **mezzoforte (*mf*)**, **forte (*f*)**. V notách se zapisuje obvykle **pod notovou osnovou**.
- následně je dynamika seřazena od nejslabší k nejsilnější

Slabá

ppp = piano pianissimo = co nejslaběji

pp = pianissimo = velmi slabě

p = piano = slabě

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Střední

mp = mezzopiano = středně slabě

mf = mezzoforte = středně silně

Silná

f = forte = silně

ff = fortissimo = velmi silně

fff = forte fortissimo = co nejsilněji

Postupná

crescendo = postupně zesilovat

decrescendo = postupně zeslabovat

Výrazová označení

agitato = vzrušeně

amoroso = milostně

animato = oživeně

appassionato = vášnivě

cantabile = zpěvně

con brio = s jiskrou

con fuoco = s ohněm, ohnivě

con moto = hybně, s pohybem

con spirito = oduševněle

dolce = sladce

furioso = zuřivě

giocoso = hravě

grandioso = velkolepě

grazioso = půvabně

lacrimoso = plačtivě

leggiero = lehce

maestoso = důstojně, velebně

pesante = těžce

serioso = vážně

scherzando = žertovně

triste = smutně